Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0825U003637

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заїка Олена Володимирівна

2. OLENA ZAIKA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: «Фінанси, банківська справа та страхування».

Дата захисту: 23-08-2025

Спеціальність за освітою: менеджмент

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10304

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.01.30

Тема дисертації:

1. Цифрова трансформація та фінансова архітектоніка для стратегічного відновлення суб'єктів бізнесу

2. Digital transformation and financial architecture for strategic recovery of business entities

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено узагальненню теоретико-методологічних засад цифрової адаптації та трансформації фінансової системи бізнесу на основі сучасних фінансових технологій і сценарного моделювання фінансової архітектоніки бізнес-процесів. У першому розділі вдосконалено теоретико-методологічні підходи до формування фінансової архітектоніки та визначено вплив цифрових технологій на бізнес-процеси. Уточнено зміст базових категорій і запропоновано структурно-логічну схему цифрової адаптації бізнесу. Доведено, що формування фінансової архітектоніки є ключовим напрямом інноватизації стратегічного управління. Фінансова архітектоніка трактується як цілісна модель управління фінансовими ресурсами, що охоплює їх формування, розподіл і використання. Вона ширша за фінансову архітектуру, оскільки забезпечує комплексне бачення розвитку та стратегічне управління бізнесом. Визначено фактори цифрової трансформації: зниження довіри до традиційних послуг, розширення доступу до цифрових інструментів, популярність соцмереж, розвиток е-комерції та відкритість бізнесу до інновацій. Удосконалено методику оцінки ефективності впровадження цифрових технологій. Другий розділ присвячено аналізу

розвитку фінтеху та цифровізації агробізнесу. Визначено тренди впровадження API, блокчейну, штучного інтелекту, хмарних сервісів та платформ автоматизації. Розглянуто застосування цифрових технологій аграрними підприємствами та запропоновано поетапні рішення адаптації виробничо-комерційних процесів. Наголошено, що цифровізація сприяє формуванню партнерств і конкурентних переваг. Запропоновано моделі прикладного використання блокчейн-технологій в агробізнесі для захисту даних, їх зберігання й розподілу. У третьому розділі розроблено механізм цифрової адаптації агропідприємств, що враховує виробничі (сезонність, тривалі цикли, природні умови, віддаленість), соціальні (низький рівень життя та інфраструктури, демографічна криза, міграція населення) й інформаційні фактори (низький рівень цифровізації та кваліфікації кадрів). Запропоновано напрями інтеграції цифрових технологій у систему управління та практичні шляхи їх застосування. Удосконалено структуру ризиків на мікро-, мезо- та макрорівнях, зокрема ризики цифрової трансформації. Розроблено модель стратегічного управління з використанням фінансового інжинірингу як інструменту побудови ефективної фінансової архітектоніки. Це дозволяє знижувати ризики, регулювати впровадження цифрових технологій, формувати нові стратегії фінансового управління та забезпечувати проактивне стратегування на основі сценарного моделювання. Запропоновано уніфікацію фінансової системи за міжнародними показниками та вдосконалено аналітичну складову фінансової архітектури. Розроблено сценарії поетапного впровадження цифрових рішень та концепцію фінансової архітектоніки бізнес-процесів. Вона включає: оцінку можливостей цифрової трансформації, вибір фінансових стратегій, моделювання сценаріїв розвитку, впровадження стратегій у практику, моніторинг результатів та формування довгострокових орієнтирів. Доведено, що інтеграція фінансового інжинірингу та концепції фінансової архітектоніки є дієвим механізмом відновлення бізнесу в умовах цифрової трансформації.

2. The dissertation is devoted to generalizing the theoretical and methodological foundations of digital adaptation and transformation of the financial system of businesses, based on modern financial technologies and scenario modeling of the financial architectonics of business processes. The first chapter improves the theoretical and methodological approaches to forming financial architectonics and defines the impact of digital technologies on business processes. The content of basic categories is clarified, and a structural-logical scheme of digital business adaptation is proposed. It is proven that financial architectonics is a key direction of innovation in strategic management. It is interpreted as a holistic model of managing financial resources, covering their formation, distribution, and use. Financial architectonics is broader than financial architecture, as it provides a comprehensive vision of development and strategic business management. Key factors of digital transformation are identified: declining trust in traditional services, wider access to digital instruments, social media popularity, growth of e-commerce, and business openness to innovation. The methodology for assessing the effectiveness of digital technology implementation is improved. The second chapter analyzes the development of fintech and the specifics of digitalization in agribusiness. Trends include API, blockchain, artificial intelligence, cloud services, and business process automation platforms. The use of digital technologies by agricultural enterprises is studied, and step-by-step solutions for adapting production and commercial processes are proposed. It is emphasized that digitalization fosters partnerships and competitive advantages. Models of blockchain application in agribusiness are suggested for data protection, storage, and distribution. The third chapter develops a mechanism for digital adaptation of agricultural enterprises, considering production (seasonality, long cycles, natural conditions, remoteness), social (low living standards, weak infrastructure, demographic decline, rural migration), and informational factors (low digitalization, insufficient staff qualifications). Directions for integrating digital technologies into management systems and practical ways of implementation are outlined. The risk structure at micro-, meso-, and macro-levels is improved, with attention to digital transformation risks. A strategic management model is proposed, based on financial engineering as a tool for building effective financial architectonics. This reduces risks, regulates digital technology implementation, and supports the creation of new financial management strategies through proactive scenario-based planning. Unification of financial systems with international indicators is proposed, and the analytical component of financial architectonics is enhanced. Scenarios for phased implementation of digital solutions and a concept of financial architectonics of business

processes are developed. The concept includes: assessing digital transformation potential, choosing financial strategies, modeling development scenarios, applying strategies in practice, monitoring results, and defining long-term development guidelines. It is proven that the integration of financial engineering and the concept of financial architectonics is an effective mechanism for business recovery within the framework of digital transformation.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U109406,0123U100366,0124U001076

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Zaika S., Skudlarski J., Mandych O., Hridin O., Zaika O. Development of Information Processes as a Prerequisite for the Sustainable Development of Agricultural Enterprises. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies. – Cham, 2024. – Vol. 194: Modern Trends in Financial and Innovation Data Processes. – P. 223-244. –DOI https://doi.org/10.1007/978-3-031-53984-8_10
- Radchenko O., Pashchenko O., Matveyeva M., Zelenskyi A., Zaika O. State financial regulation of the competitive environment: assessment for the agricultural sector of Ukraine. Independent Journal of Management & Production (Special Edition ISE, S&P). 2022. Vol. 13 No. 3 DOI: https://doi.org/10.14807/ijmp.v13i3.1981
- Zaika S., Hridin O., Zaika O. Financial aspects of innovative development. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-62
- Заїка О.В. Розвиток фінансового механізму аграрних підприємств в умовах воєнного стану. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2025. № 2. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-2-10711
- Zaika O. Current state and directions of financial architectonics development. Economics of Systems Development. 2024. Volume 6. Issue 2. P. 29-36. DOI: https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-2-5
- Zaika S., Hridin O., Zaika O. Innovations in sustainable agricultural development: trends, issues, perspectives. Економіка та суспільство. 2023. № 52. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-69

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U109406,0123U100366,0124U001076

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мандич Олександра Валеріївна

2. Mandych Oleksandra V.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович
2. Dubyna Maksym V.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коптєва Ганна Миколаївна
2. Hanna M. Koptieva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3082-2094

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малій Олена Григорівна

2. Olena H. Malii

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: https://orcid.org/0000-0003-0434-0937
https://scholar.google.com/citations?user=wXBgFG8AAAAJ&hl=en 57209542230 G-3800-2017

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зубков Сергій Олександрович

2. Zubkov Serhii O.

Кваліфікація: д. е. н., проф., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Гросул Вікторія Анатоліївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гросул Вікторія Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Міненко Софія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

